list Dodir

I. / 2009.
ISSN 1332-3490
[posebno izdanje]

Glasilo Hrvatske udruge gluhoslijepih osoba **DODIR**

TEMA BROJA:

Zakon o prevoditeljima znakovnog jezika

SADRŽAJ / IMPRESUM

Tema broja: 3
Zakon o prevoditeljima znakovnoga jezika
• Edukacija polaznika tečaja znakovnoga jezika – kako i zašto 4
• Mala kronologija događanja vezanih uz Zakon o prevoditeljima hrvatskoga znakovnog jezika 8

Novosti iz svijeta
• Politički sat

Ovo izdanje tiskano je u nakladi od 500 primjeraka uz potporu Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi RH.

UREDNIŠTVO:

List DODIR **namijenjen** je svima zainteresiranima, prijateljima, volonterima, stručnim suradnicima i djelatnicima koji žele znati malo više o gluhosljepoći ili žele pomoći gluhoslijepim osobama. List izlazi tri puta godišnje i nema komercijalnu namjenu.

IZDAVAČ:
Hrvatska udruga gluhoslijepih osoba **DODIR**

GLAVNA i ODGOVORNA UREDNICA:
Sanja Tarczay, predsjednica

UREDNIK: Igor Kusin

SURADNICI:
Marija Čulina
Lex Grandia
Igor Kusin

LEKTORICA:
Vladimira Velički, dr. sc.

GRAFIČKI UREDNIK:
Vanja Tarczay

TISAK: Kerschoffset d.o.o.

Rukopisi, slike, crteži i mediji se ne vraćaju osim ako to nije regulirano posebnim dogovorom.

Adresa:
10 000 Zagreb, Vodnikova 8
Telefon/fax: 01/ 4875431
01/ 4875432

Žiro račun: 2360000-1101318154

Edukacija polaznika tečaja znakovnoga jezika – kako i zašto?

— *Marija Čulina* —

Hrvatska udruga gluhoslijepih osoba ***Dodir*** je od siječnja 2009. godine uvela dodatnu edukaciju za sve zainteresirane koji su završili tečaj hrvatskoga znakovnog jezika u Dodiru ili drugdje, a željeli bi naučiti nešto (više) o prevođenju.

Kao što znamo, poznavanje nekoga jezika ne čini nas nužno dobrim prevoditeljima toga jezika. Kako bismo željeli imati što kvalitetnije prevoditelje hrvatskoga znakovnoga jezika, jednom mjesečno subotom od 9 do 16 sati u prostorijama Udruge Dodir u Remetincu održavat će se radionice o prevođenju. Radionice će pripremati i držati gluhoslijepe, gluhe i čujuće osobe u suradnji. Cilj je radionica upoznati polaznike s osnovama teorije prevođenja s naglaskom na prevođenje gluhim i gluhoslijepim osobama. Osim uvoda u teoriju, na radionicama ćemo vježbati analizu i obradu informacije te prevođenje na hrvatski znakovni jezika i s njega. Mnogo ćemo pažnje posvetiti promišljanju komunikacijske situacije (gdje, što i kome prevodimo) te etičkih načela (na koji se način nositi s etički osjetljivim situacijama). Za radionice će uz Power Point-prezentacije biti pripremljene video snimke za zajedničku analizu, skupne vježbe, individualne vježbe, a polaznici će svaki tjedan elektroničkom poštom primati dodatnu literaturu o temama vezanima za prethodnu radionicu. Na svakoj radionici dobit će i zadaću kojom bismo željeli polaznike potaknuti na dodatno samostalno istraživanje i učenje o temi prevođenja znakovnoga jezika. Tečaj će najmotiviranijima odnosno najaktivnijim i najuspješnijim polaznicima omogućiti sudjelovanje na edukaciji koju će u ljeto ove godine u Hrvatskoj održati Europsko udruženje prevoditelja znakovnoga jezika efsli (European Forum of Sign Language Interpreters).

Vrlo bi ambiciozno, ako ne i pomalo naivno, bilo reći da očekujemo da će svi polaznici nakon ove edukacije postati vrsnim stručnjacima. Ove će radionice međutim ipak doprinjeti jednom novom načinu razmišljanja o poslu prevođenja i, nadamo se, pružiti podlogu i poticaj za daljnje usavršavanje na području prevođenja znakovnoga jezika. Vjerujemo dakle da ovim radionicama nastavljamo i poboljšavamo proces profesionalizacije Službe podrške, na zadovoljstvo kako samih prevoditelja tako i gluhih i gluhoslijepih korisnika. Dragi Dodirovci, vidimo se uskoro i nadamo se da se radionicama veselite koliko i mi!

Mala kronologija događanja vezanih uz Zakon o prevoditeljima hrvatskoga znakovnog jezika

— pripremio: Igor Kusin —

1994.	• osnovana Hrvatska udruga gluhoslijepih osoba Dodir
1998.	• Udruga Dodir započela s tečajem hrvatskoga znakovnog jezika i ostalih načina komunikacije koju koriste gluhoslijepe osobe
1999.	• Udruga Dodir započela sa tečajevima za stručne prevoditelje i intervenore osobama s gluhoćom i gluhosljepoćom
2000.	• Udruga Dodir osnovala Službu podrške Dodir, kasnije preimenovanu u Službu prevoditelja hrvatskoga znakovnog jezika
2001.	• Udruga Dodir u suradnji s Edukacijsko-rehabilitacijskim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu i Filozofskim fakultetom Družbe Isusove Sveučilišta u Zagrebu organizirala međunarodni znanstveni simpozij Znakovni jezik i kultura gluhih
14. 11. 2002.	• Državni zbor Republike Slovenije donio Zakon o uporabi slovenskoga znakovnog jezika
2003.	• osnovana regionalna služba prevoditelja hrvatskoga znakovnog jezika u Osijeku
2004.	• Služba podrške Dodir prvi put uvrštena u publikaciju Sign Language Interpreting in Europe, 29 countries • osnovana regionalna služba prevoditelja hrvatskoga znakovnog jezika u Splitu
2005.	• Udruga Dodir izdala Znak po znak 1, prvi sustavni udžbenik za učenje hrvatskoga znakovnog jezika, popraćen dvama DVD-ima na kojima se nalaze snimke dijaloga, zadataka i pojedinih znakova
2006.	• Udruga Dodir izdala Znak po znak 2, drugi u nizu udžbenika za učenje hrvatskoga znakovnog jezika, popraćen dvama DVD-ima na kojima se nalaze snimke dijaloga, zadataka i pojedinih znakova
13. 12. 2006.	• Generalna skupština Ujedinjenih naroda usvojila Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom i njezin Fakultativni protokol
2007.	• Udruga Dodir izdala Znak po znak 3, treći u nizu udžbenika za učenje hrvatskoga znakovnog jezika, popraćen dvama DVD-ima na kojima se nalaze snimke dijaloga, zadataka i pojedinih znakova
30. 3. 2007.	• Republika Hrvatska potpisala Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom i njezin Fakultativni protokol
31. 5. 2007.	• Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu dao mišljenje o inicijativi Udruge Dodir za pokretanje postupka za donošenje Zakona o stručnim prevoditeljima za gluhoslijepe i gluhe osobe

6. 2007. • Udruga Dodir izradila Nacrt Zakona o stručnim prevoditeljima za gluhoslijepe i gluhe osobe

16. 7. 2007. • Studijski centar socijalnog rada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu dao podršku Nacrtu Zakona o stručnim prevoditeljima za gluhoslijepe i gluhe osobe Udruge Dodir

23. 7. 2007. • Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi podržalo Nacrt Zakona o stručnim prevoditeljima za gluhoslijepe i gluhe osobe Udruge Dodir i predložilo neke sitnije promjene, koje su uvrštene u sve kasnije verzije Nacrta Zakona

27. 7. 2007. • Hrvatski savez slijepih i slabovidnih dao podršku Nacrtu Zakona o stručnim prevoditeljima za gluhoslijepe i gluhe osobe Udruge Dodir

15. 8. 2007. • Republika Hrvatska ratificirala Konvenciju UN-a o pravima osoba s invaliditetom i njezin Fakultativni protokol

27. 9. 2007. • Udruga Dodir poslala Prijedlog Nacrta Zakona o stručnim prevoditeljima za gluhe i gluhoslijepe osobe Odboru za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Odboru za rad i socijalno partnerstvo Hrvatskog Sabora

19. 10. 2007. • registrirano Hrvatsko društvo tumača i prevoditelja znakovnog jezika gluhih

25. 11. 2007. • održani izbori za zastupnike u Hrvatski sabor

11. 1. 2008. • konstituirajuća sjednica 6. saziva Hrvatskog sabora

2008. • Služba podrške Dodir podijeljena u dvije službe, Službu podrške i Službu prevoditelja hrvatskoga znakovnog jezika
• Služba prevoditelja hrvatskoga znakovnog jezika uvrštena u publikaciju Sign Language Interpreting in Europe, 27 countries

28. 5. 2008. • Odbor za rad i socijalno partnerstvo zaprimio Prijedlog Nacrta Zakona o stručnim prevoditeljima za gluhe i gluhoslijepe osobe Udruge Dodir

6. 2008. • Hrvatski savez gluhih i nagluhih počeo s kampanjom Znakovni jezik – uvjet ravnopravnosti gluhih

11. 6. 2008. • Prijedlog Nacrta Zakona o stručnim prevoditeljima za gluhe i gluhoslijepe osobe Udruge Dodir pročitan u Odboru za ljudska prava i prava nacionalnih manjina

12. 6. 2008. • Prijedlog Nacrta Zakona o stručnim prevoditeljima za gluhe i gluhoslijepe osobe Udruge Dodir pročitan u Odboru za rad i socijalno partnerstvo i proslijeđen Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

9. 2008. • Udruga Dodir uz financijsku podršku Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi započela provedbom mjere Osigurati različite oblike pomoći na području komunikacije s osobama s invaliditetom kako bi se olakšao pristup javnim objektima i prostorima otvorenim za javnost, jedne od mjera Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007.-2015.

9. 2008. • Hrvatsko društvo tumača i prevoditelja znakovnog jezika gluhih i Hrvatski savez gluhih i nagluhih na temelju slovenskoga Zakona o uporabi slovenskoga znakovnog jezika izradili svoj Prijedlog Zakona o uporabi hrvatskoga znakovnog jezika i poslali ga državnim tijelima

29. 10. 2008. • na okruglom stolu Moje pravo na komunikaciju i informacije u organizaciji Udruge Dodir predstavnici udruga gluhih, nagluhih i gluhoslijepih osoba formulirali svoje zahtjeve da se i gluhe i gluhoslijepe osobe uključi u pripremu zakona

10. 2008. • Udruga Dodir započela kampanju za priznavanje stručnij prevoditelja hrvatskoga znakovnog jezika Moje pravo na komunikaciju i informaciju; kampanja će trajati do rujna 2009. g.
• Udruga Dodir šalje Nacrt Zakona o stručnim prevoditeljima za gluhe i gluhoslijepe osobe Vladi RH i Ministarstvu obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti
• neslužbeno se doznaje da ni jedan od dvaju Nacrta prijedloga Zakona nije ušao u proceduru (do službene informacije nije bilo moguće doći)

29. 10. 2008. • na okruglom stolu Moje pravo na komunikaciju i informacije u organizaciji Udruge Dodir predstavnici udruga gluhih, nagluhih i gluhoslijepih osoba formulirali svoje zahtjeve da se i gluhe i gluhoslijepe osobe uključi u pripremu zakona

25. 11. 2008. • Hrvatski savez gluhih i nagluhih organizirao okrugli stol Izjednačavanje prava gluhih u svjetlu Konvencije UN-a

1. 12. 2008. • predstavnici udruga gluhih i nagluhih osoba šalju svoju izjavu nezadovoljstva Prijedlogom Zakona o uporabi hrvatskoga znakovnog jezika Hrvatskog društva tumača i prevoditelja znakovnog jezika gluhih i Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih potpredsjednici Vlade RH i ministrici obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti; načelnici Odjela za osobe s invaliditetom Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti i tajnici Povjerenstva Vlade RH za osobe s invaliditetom; predsjedniku Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora; predsjedniku Odbora za rad i socijalno partnerstvo Hrvatskoga sabora i Uredu pravobranitelja za osobe s invaliditetom

2. 12. 2008. • Prijedlog Zakona o uporabi hrvatskoga znakovnog jezika Hrvatskog društva tumača i prevoditelja znakovnog jezika gluhih i Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih na dnevnom redu Povjerenstva za osobe s invaliditetom

3. 12. 2008. • predstavnici gluhih i gluhoslijepih osoba traže proširenje Radne skupine za izradu Nacrta Prijedloga Zakona o uporabi hrvatskoga znakovnog jezika gluhim, nagluhim i gluhoslijepim članovima

12. 12. 2008. • u pismu Društva gluhoslepih Slovenije Dlan dr. Matjaž Debevc iznosi mišljenje o tome kako u slovenskom Zakonu o uporabi slovenskoga znakovnog jezika, prema kojem je napisan i Prijedlog Zakona o uporabi hrvatskoga znakovnog jezika Hrvatskog društva tumača i prevoditelja znakovnog jezika gluhih i Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih, nema ni spomena gluhoslijepih osoba, što je u suprotnosti s Ustavom Republike Slovenije, ali i s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom

14. 1. 2009. • Radna skupina za izradu prijedloga Zakona u uporabi hrvatskoga znakovnog jezika proširena predstavnicima gluhih i gluhoslijepih osoba

19. 1. 2009. • efsli (European Forum of Sign Language Interpreters – Europski forum prevoditelja znakovnog jezika) poslao pismo s komentarima na Prijedlog Zakona o uporabi hrvatskoga znakovnog jezika Hrvatskog društva tumača i prevoditelja znakovnog jezika gluhih i Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih, u kojem potvrđuje stajališta Udruge Dodir da nisu gluhe osobe jedine koje koriste usluge prevoditelja znakovnog jezika (već to čine i nagluhe i gluhoslijepe osobe, ali i čujuće osobe!); da ne treba postojati monopol jedne jedine organizacije na edukaciju prevoditelja znakovnog jezika; da registar prevoditelja znakovnog jezika ne vodi udruga prevoditelja znakovnog jezika, već neka druga organizacija, kako bi se odluka o priznavanju statusa prevoditelja znakovnog jezika mogla donijeti neovisno; da su potrebne jasne procedure kako se prevoditelj upisuje u registar, kako ga se briše iz registra i kako se on na takvu odluku može žaliti; da ne smije postojati monopol jedne jedine organizacije na pružanje usluga prevođenja znakovnog jezika; da je potrebno da u razvoju struke i usluga prevođenja znakovnog jezika državna vlast blisko surađuje s gluhim, nagluhim i gluhoslijepim osobama, te prevoditeljima znakovnog jezika

2. 2. 2009. • WASLI (World Association of Sign Language Interpreters – Svjetska udruga prevoditelja znakovnog jezika) poslala pismo s komentarima na Prijedlog Zakona o uporabi hrvatskoga znakovnog jezika Hrvatskog društva tumača i prevoditelja znakovnog jezika gluhih i Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih, u kojem potvrđuje stajališta Udruge Dodir kako korištenje znakovnog jezika nije stvar audiološkog nalaza, već socio-lingvističke perspektive, izbora optimalnog komunikacijskog sredstva svakog gluhog, nagluhog i gluhoslijepog pojedinca; kako je pri formalnoj registraciji prevoditelja znakovnog jezika nužna izvanjska ekspertiza udruga gluhih, nagluhih i gluhoslijepih osoba, kao i udruga prevoditelja znakovnog jezika i znanstvenih i visokoobrazovnih institucija koje se bave istraživanjem i poučavanjem znakovnog jezika; kako mora postojati transparentnost pri donošenju odluka o upisu prevoditelja znakovnog jezika u registar i isključivanju istih iz njega; kako iskustva pokazuju da se pravila disciplinske odgovornosti prevoditelja najbolje primjenjuju kad to vrši neki neovisni konzorcij profesionalaca iz raznih struka, a koji mora uključivati gluhe i gluhoslijepe osobe te prevoditeljske stručnjake

6. 2. 2009. • WFD (World Federation of the Deaf – Svjetska federacija gluhih) poslala pismo s komentarima na Prijedlog Zakona o uporabi hrvatskoga znakovnog jezika Hrvatskog društva tumača i prevoditelja znakovnog jezika gluhih i Hrvatskog saveza gluhih i nagluhih, u kojem potvrđuje stajališta Udruge Dodir da je uključivanje udruga gluhih, nagluhih i gluhoslijepih osoba nužno pri donošenju zakona koji se tiče njihovog, znakovnog jezika; te da je potrebno zastarjeli medicinski model gluhoće zamijeniti suvremenijim, kulturno-socijalnim modelom

17. 3. 2009. • Udruga Dodir organizira okrugli stol Dostupnost i pristupačnost informacija i usluga gluhoslijepim i gluhim osobama: Može li Hrvatska kvalitetno slijediti europske/međunarodne smjernice?

Politički sat

— *Lex Grandia; preveo: Igor Kusin* —

Predavanje predsjednika WFDB-a održanog 11. listopada 2008. godine na 7. stručnom seminaru ADBN-a u Bergenu

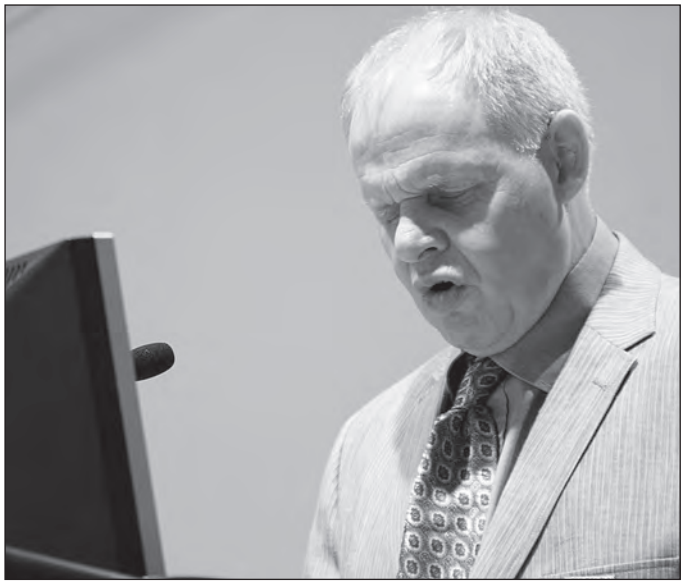

Dragi prijatelji,
Hvala vam što ste me ponovo (i)zazvali da vam govorim o Konvenciji UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Prije dvije godine sam pred vama na konferenciji ADBN-a objašnjavao što dotična Konvencija jest i što će se s njom zbivati. Rekao sam vam da je ta Konvencija dokument međunarodnog zakonodavstva, dogovor 192 države članice Ujedinjenih naroda. U to doba završni tekst još nije bio pripremljen i još se pregovaralo, ali se potom dogodilo mnogo toga.

Dana 13. prosinca 2006. godine Opća skupština Ujedinjenih naroda je potpisala Konvenciju, pa su je 30. ožujka 2007. godine mogle potpisati i prve države. U trenutku dok ovo pišem, 127 država je potpisalo Konvenciju, odnosno složilo se s namjerom teksta i s time da same prihvate promjene svojih zakona, službi i programa kako bi bili u skladu s Konvencijom. Idući je korak da svaka od tih država Konvenciju ratificira. Kad neka država ratificira koju konvenciju ona time proglašava dokument zakonski obvezujućim za dotičnu državu. Do toga, međutim, ne dolazi kad je ratificira prva država. Konvencija zakonski stupa na snagu kad je ratificira 20 država. Trenutno su to učinile 33 države, što znači da imamo 33 države na koje možemo računati da su promijenile državno zakonodavstvo u skladu s Konvencijom te da primjenjuju sve članke Konvencije. Bit će tu još nekih tijela na državnoj i međunarodnoj razini koja će nadzirati države, koja će nadgledati države i koja će moći primati i razmatrati pritužbe, ali zasada vam još ne želim dodijavati time.

Ono što je za nas ovdje vrlo važno jest da postoje dva načina na koje se neka država može nositi s ratifikacijom. Prvi je da prvo ratificira, a tek potom mijenja državne zakone i propise. Drugi je onaj na koji su postupale mnoge države Zapada, mijenjajući državne zakone i programe prije same ratifikacije. U mnogim su zemljama raznovrsni pripremni odbori gledali kako da promijene zakone, a upravo u njima mi moramo naći mjesta za sebe. Polje gluhosljepoće je vrlo malo, gluhoslijepe osobe tvore manjinu, ali manjinu u stalnom porastu. Prije negoli se uopće snađemo, državni nas zakoni neće spomenuti, pa nećemo ni dobiti službe koje nam trebaju. Trebamo znatno povećati osvještenost u vladama, parlamentima, lokalnim vlastima, kako bi znali da gluhoslijepe osobe imaju potrebe različite od onih slijepih ili gluhih osoba.

Pokušat ću biti konkretniji kako bih razjasnio o čemu to govorim. Izabrat ću nekoliko važnih članaka i komentirati ih, ali prvo vam želim otkriti svoj trik. Za vrijeme pregovora oko Konvencije, u kojima sam sudjelovao pet intenzivnih godina, svaki put bih pojam osobe s invaliditetom zamijenio s gluhoslijepe osobe, tek toliko da provjerim mogu li se složiti s tekstom ili se pak moram boriti za promjene. Ponovo ću se poslužiti istim trikom kako bih stvar prikazao konkretnije, ali jasno je da to više nije izvorni tekst.

Ovaj put počinjem s
Člankom 4
Opće obveze

Ovo su, dakle, sporazumi koji govore što bi vlade u osnovi morale napraviti:

1. Države potpisnice obvezuju se osigurati puno ostvarenje svih ljudskih prava i temeljnih sloboda

svim gluhoslijepim osobama bez diskriminacije na osnovi invaliditeta. U tu svrhu države potpisnice se obvezuju:

(a) usvojiti odgovarajuće zakonodavne, upravne i druge mjere za provođenje prava priznatih ovom Konvencijom;

Evo dijela o mijenjanju zakona i prakse.

(b) poduzeti sve odgovarajuće mjere, uključujući zakonodavstvo, za izmjenu ili ukidanje postojećih zakona, propisa, običaja i prakse, koji predstavljaju diskriminaciju gluhoslijepih osoba;

(c) uzeti u obzir zaštitu i promicanje ljudskih prava gluhoslijepih osoba pri donošenju političkih odluka i programa;

Evo nas kod važnog pitanja. Zovemo ga: učiniti gluhosljepoću pitanjem od općeg političkog značaja. To znači da gluhosljepoća više nije samo stvar ministarstva socijalnog rada, već se treba vratiti u programe i politiku svih ministarstava: zdravstva, rada, obitelji, privrede, financija, školstva, kulture i tako dalje.

(d) suzdržati se od svakog postupanja ili prakse koja nije u skladu s ovom Konvencijom te osigurati da javne vlasti i institucije djeluju u skladu s ovom Konvencijom;

(e) poduzeti sve odgovarajuće mjere kako bi se uklonila diskriminacija na osnovi gluhosljepoće izražena od strane bilo koje osobe, organizacije ili privatnog poduzeća;

Postoje neki stanodavci, restorani, taksiji, zrakoplovne tvrtke, gdje nismo dobrodošli jer smo gluhoslijepi. Pitanje je: što ovdje znači suzdržati se?

(f) poduzeti ili promicati istraživanje i razvoj univerzalno dizajniranih predmeta, usluga, opreme i objekata, prema definiciji iz članka 2. ove Konvencije, a što bi trebalo zahtijevati i najmanje moguće prilagodbe i najmanji trošak, kako bi se zadovoljile specifične potrebe gluhoslijepih osoba, te promicati univerzalni dizajn u razvoju standarda i smjernica;

Univerzalni dizajn znači da se nekim proizvodom, programom ili aktivnošću može služiti ili im može pristupiti najveći mogući broj osoba. Možemo zamisliti cijeli spektar predmeta: strojeve za kavu, mikrovalne pećnice, računala, svu robu koju kupujemo u supermarketima i trgovinama, oznake na Braillevu pismu u liftovima, dovoljno je upotrijebiti vlastitu maštu.

(g) poduzeti ili promicati istraživanje i razvoj, te promicati dostupnost i uporabu novih tehnologija, uključujući informatičke i komunikacijske tehnologije, pomagala za kretanje, uređaja i pomoćnih tehnologija, prilagođenih gluhoslijepim osobama, dajući prednost tehnologijama dostupnih cijena;

(h) pružiti gluhoslijepim osobama pristupačne informacije o pomagalima za kretanje, te uređajima i pomoćnim tehnologijama, uključujući nove tehnologije, kao i o drugim oblicima pomoći, službama potpore i kapacitetima;

Znakovni jezici su priznati kao jezici, Braillevo pismo kao pismo, taktilna komunikacija kao komunikacija, pa nam ubuduće države i svakovrsna vlast neće samo govoriti što od službi i pomagala postoji, a što tek nadolazi, već će one to činiti na način na koji ih mi možemo razumjeti, na primjer koristeći prevoditelje.

(i) promicati obučavanje stručnjaka i osoblja koje radi s gluhoslijepim osobama o pravima priznatim ovom Konvencijom kako bi bili osposobljeni za bolje pružanje pomoći i usluga zajamčenih tim pravima.

Pitanje koje se cijelo vrijeme provlači jest: što ovdje znači promicati? Znači li i: podupirati? Financijski podupirati?

2. S obzirom na ekonomska, socijalna i kutlruna prava, svaka država potpisnica obavezuje se poduzeti mjere u skladu sa svojim najvećim raspoloživim mogućnostima i, gdje je to potrebno, u okvirima međunarodne suradnje, s ciljem postupnog potpunog ostvarenja ovih prava, ne zanemarujući one obveze, sadržane u ovoj Konvenciji, koje su odmah primjenjive u skladu s međunarodnim pravom.

Naravno, zemljama u razvoju će trebati vremena, ali na primjer: biti politički aktivan, biti izabran, biti političar kao gluhoslijepa osoba, to mora biti primjenjivo.

3. U razvoju i primjeni zakona i politika u provedbi ove Konvencije i u drugim procesima donošenja odluka koje se odnose na gluhoslijepe osobe, države potpisnice će se savjetovati i u to aktivno uključiti gluhoslijepe osobe, kao i gluhoslijepu djecu, putem organizacija koje ih predstavljaju.

Članak 19
Neovisno življenje i uključenost u zajednicu

Države potpisnice ove Konvencije priznaju jednako pravo svim gluhoslijepim osobama na život u zajednici, pravom izbora jednakim kao i za neke druge osobe, te će poduzeti učinkovite i odgovarajuće mjere kako bi gluhoslijepim osobama olakšale puno uživanje ovoga prava i punog uključenja u zajednici, uključujući i osiguranje sljedećeg:

(a) mogućnosti da gluhoslijepe osobe odaberu svoje mjesto boravka, gdje i s kim će živjeti, na ravnopravnoj osnovi s drugima, te da nisu obavezne živjeti bilo kojim nametnutim načinom života;

Ovdje primjećujem da je riječ institucija u ovoj Konvenciji postala tabuom. Prema članku 23 gluhoslijepe osobe bi trebale živjeti sa svojim obiteljima ili u obiteljskom okruženju.

(b) pristupa širokom rasponu usluga koje različite službe potpore pružaju gluhoslijepim osobama u njihovom domu ili ustanovama za smještaj, uključujući osobnu asistenciju potrebnu za potporu življenju i za uključivanje u zajednicu, kao i za sprječavanje izolacije ili segregacije iz zajednice;

Za ovo sam se borio. Ako ne uspijemo natjerati države da organiziraju osobnu asistenciju, službe prevođenja i sve što nam treba da živimo u svojim domovima i u zajednici koja nas okružuje, vraćamo se u situaciju kakva još uvijek vlada u mnogim državama, gdje to još uvijek čine članovi obitelji, prijatelji ili drugi volonteri bez ikakve edukacije ili podrške.

(c) ravnopravnog pristupa gluhoslijepih osoba uslugama, objektima i prostorima namijenjenima općoj populaciji, te njihove primjenjivosti potrebama gluhoslijepih osoba.

Članak 26
Osposobljavanje i rehabilitacija

1. Države potpisnice će poduzeti djelotvorne i prikladne mjere uključujući pritom i vršnjačku pomoć, kako bi omogućile gluhoslijepim osobama stjecanje i održavanje najveće moguće neovisnosti, i najpotpuniju moguću tjelesnu, mentalnu, društvenu i profesionalnu sposobnost, te punu uključenost u sudjelovanje u svim područjima života. U tu svrhu, države potpisnice će organizirati, ojačati i proširiti sveobuhvatne usluge i programe osposobljavanja i rehabilitacije, posebice na području zdravstva, zapošljavanja, obrazovanja i socijalnih usluga, na način da:

(a) usluge i programi osposobljavanja i rehabilitacije započnu u najranijoj mogućoj fazi i budu temeljeni na multidisciplinarnoj procjeni individualnih potreba i jačih strana osobe;
Govorimo o potrebama i jačim stranama, a ne o problemima ili usredotočavanju na probleme.

(b) usluge i programi osposobljavanja i rehabilitacije podupru sudjelovanje i uključenje u zajednicu i sve aspekte društva, da budu dobrovoljni te da budu dostupni gluhoslijepim osobama na najbližoj mogućoj lokaciji njihovom prebivalištu, uključujući ruralna područja.

2. Države potpisnice će promicati razvoj temeljne i trajne obuke stručnjaka i drugog osoblja koje radi u službama osposobljavanja i rehabilitacije.

3. Države potpisnice će promicati dostupnost, poznavanje i upotrebu pomoćnih naprava i tehnologija oblikovanih za gluhoslijepe osobe koje su vezane uz osposobljavanje i rehabilitaciju.

Mnogo je tu drugih stvari, koje pokrivaju sve vidove života. jedino o čemu konvencija ništa ne govori jest naš sprovod. Još jedna stvar: govoreći o pravu na rad ili na razvoj samozapošljavanja, Konvencija ne koristi pojam: zaštićene radionice.

Naravno da je divno to što države obećavaju toliko toga. Velika je promjena u ovoj Konveciji što ona gluhoslijepe osobe smatra osobama, a ne više predmetima skrbi.

Članak 3
Opća načela

Načela ove Konvencije će biti:

(a) poštivanje urođenog dostojanstva, osobne autonomije uključujući slobodu osobnog izbora i neovisnost osoba;

(b) nediskriminacija;

(c) puno i učinkovito sudjelovanje i uključivanje u društvo;

(d) poštivanje razlika i prihvaćanje gluhoslijepih osoba kao dijela ljudske raznolikosti i čovječnosti;

(e) jednakost mogućnosti;

(f) pristupačnost;

(g) jednakost između muškaraca i žena;

(h) poštivanje sposobnosti razvoja gluhoslijepe djece i poštivanje prava gluhoslijepe djece na očuvanje vlastitog identiteta.

Članak 5
Jednakost i nediskriminacija

1. Države potpisnice prihvaćaju da su sve osobe jednake pred zakonom te imaju jednako pravo, bez ikakve diskriminacije, na zaštitu i dobrobit od zakona.

Članak 12
Jednakost pred zakonom

1. Države potpisnice ponovo potvrđuju da gluhoslijepe osobe imaju pravo svugdje biti prihvaćene kao osobe s poslovnom sposobnošću.

2. Države potpisnice će prihvatiti da gluhoslijepe osobe imaju punu poslovnu sposobnost na jednakoj osnovi kao i druge osobe u svim aspektima života.

Ova poslovna sposobnost je ustvari temelj, prekretnica i nov način na koji moramo razumijeti Konvenciju i njezinu implementaciju. Upravo je to razlog što u njoj nije riječ tek o pristupačnosti ili nediskriminaciji. Ona to jest jer smo mi pravne osobe, koje imaju pravo poduzimati sve pravne poslove, poput potpisivanja ugovora, financijskih transakcija, vlasništva nad posjedom i tako dalje.

Mogao bih razjašnjavati još mnogo toga o ovom dokumentu, ali više nemamo vremena za to.

Nadam se da je sada svima jasno da će nas, ukoliko sad ne poduzmemo političke korake kako bismo utjecali na naše vlade, zakoni, programi i akcije unutar pojedinih država zaboraviti te gluhoslijepih osoba u našim državama neće biti.

Hvala.

Napomena prevoditelja:
Tekst Konvencije o pravima osoba s invaliditetom je naveden prema prijevodu koji su objavili Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za osobe s invaliditetom i Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Konvenciju o pravima osoba s invaliditetom je do kraja 2008. g. potpisalo 136 država, a Fakultativni protokol uz Konvenciju njih 79. Konvenciju je ratificiralo 41 država, a Fakultativni protokol njih 25. Hrvatska je Konvenciju i Fakultativni protokol potpisala 30. ožujka 2007. g, a ratificirala ih 15. kolovoza. 2007. godine, kao druga država u Europi, poslije Mađarske. Nakon Hrvatske su oba dokumenta ratificirale i Španjolska, San Marino, Austrija i Slovenija. Dokumente (bilo Konvenciju bilo oba) su od Europskih država (osim navedenih) potpisale (ali ne i ratificirale) još i Belgija, Češka, Danska, Europska Unija, Finska, Francuska, Grčka, Irska, Island, Italija, Litva, Luksemburg, Malta, Moldova, Nizozemska, Norveška, Njemačka, Poljska, Portugal, Švedska, Turska i Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske, a nakon Hrvatske i Andora, Estonija, Rumunjska, Slovačka, Bugarska, Crna Gora, Srbija, Latvija, Rusija te Ukrajina. Dokumente su osim navedenih ratificirale još i ove države: Jamajka, Panama, Kuba, Gabon, Indija, Bangladeš, Južna Afrika, Salvador, Meksiko, Namibija, Nikaragva, Peru, Gvineja, Jordan, Ekvador, Egipat, Honduras, Mali, Filipini, Tunis, Kenija, Katar, Niger, Saudijska Arabija, Australija, Čile, Tajland, Brazil, Kina, Novi Zeland, Paragvaj, Turkmenija, Uganda, Kostarika i Argentina.

I MI SMO U BANANI!

KAMO IDEMO?

NE "stručnjacima" koji kreiraju naše živote bez nas

NE zakonima koji ostaju samo mrtvo slovo na papiru

NE usnuloj Hrvatskoj koja ne vidi i ne čuje gluhoslijepe i gluhe osobe

NIGDJE BEZ STRUČNIH PREVODITELJA ZA GLUHOSLIJEPE I GLUHE OSOBE!

Hrvatska udruga gluhoslijepih osoba *Dodir* pokrenula je kampanju **"Moje pravo na komunikaciju i informaciju"** s ciljem priznavanja prevoditelja znakovnoga jezika uz čiju će podršku gluhoslijepim i gluhim osobama biti omogućen jednak pristup informacijama kao i ostalim građanima.